

Landbrugsstyrelsen
Nyropsgade 30
1780 København V
Landbrugsstotte-Geodata@lbst.dk

Landbrug & Fødevarer F.m.b.A.

Axelborg, Axeltorv 3
DK 1609 København V
T +45 3339 4000
E info@lf.dk
W www.lf.dk
CVR DK 25 52 95 29

Høringssvar om økologisk arealstøtte – ny bioordning

Landbrugsstyrelsen har den 23. december 2022 sendt udkast til bekendtgørelse om økologisk arealstøtte i høring (j.nr. 22-29135-000003). Samtidig er vejledningen til ordningen sendt i høring (j.nr. 22-29135-000011 – dog intet høringsbrev) Hermed fremsendes høringssvar fra Landbrug & Fødevarer, der er lavet med faglige input fra Innovationscenter for Økologisk Landbrug.

Landbrug & Fødevarer bakker op om en fortsat ambitiøs tilgang til økologien, og er helt generelt optaget af, at der udbydes nogle enkle og effektive tilskudsordninger under EU's landbrugspolitik, der understøttes af en effektiv sagsbehandling i Landbrugsstyrelsen og hurtig og rettidig udbetaling af tilskuddet til landmændene.

Flere igangværende tilskudsordninger til økologiske arealer på samme tid

Høringssvaret skal læses i sammenhæng med høringssvar om den fortsatte flerårige landdistriktsordning økologisk arealtilskud, der fortsætter frem til 2025 for nogle arealer samtidig med at den nye bio-ordning til økologisk arealstøtte indføres. Alt andet lige ville det have været nemmere, at alle eksisterende tilsagn blev konverteret til den nye ordning, så der kun var et regelsæt at forholde sig til, men når der nu kan være flere ordninger på samme tid på samme bedrift, så er der et stort behov for klarhed om ligheder og forskelle mellem hhv. økologisk arealtilskud og økologisk arealstøtte. Også i kommunikationen.

Økologisk arealtilskud er fortsat en flerårig ordning. Økologisk arealstøtte er en ny - i udgangspunktet - årlig bioordning. Det kan give anledning til misforståelser, at de to ordningers navne ligger så tæt op ad hinanden, når der er to forskellige regelsæt og vejledninger knyttet til ordningerne.

Det er også vigtigt, at det er entydigt hvilket kontrolregime, der rammer en landmand, der både har gamle og nye økologi-tilskud på bedriften, og når eksisterende økologitilsagn kombineres med ny grundbetaling. Når der både er krav om konditionalitet og krydsoverensstemmelse på samme areal, så er der behov for tydelig beskrivelse af, hvad en eventuel overtrædelse betyder for landmanden.

Endelig er det vigtigt at understrege, at den nye etårige bioordning også indeholder flerårige forpligtelser i forhold til omlægningstilskuddet. Det skal fremgå klart af kommunikationen om ordningen.

Økologiske landmænd, der modtager økologisk arealstøtte, kan ikke producentskifte arealer. Tilskuddet bliver udbetalt til den ansøger, der har søgt tilskuddet. Og denne ansøger er også ansvarlig for, at kravene i ordningen bliver opfyldt. Hvis der er søgt omlægningstillæg på arealet, så går forpligtelserne tre år ud i fremtiden.

Denne ændring gør det særligt vigtigt, at der er en sikker markering og validering i Fællesskemaet, der markerer forpligtelsen til økologisk drift tre kalenderår efter udbetaling af et omlægningstillæg, så denne forpligtelse er tydelig for eventuelle nye ejere eller forpagtere af arealet i hele den periode, hvor den gælder. Et areal kan skrive ejer/bruger flere gange på tre år, og det er med til at øge risikoen for fejl.

I det følgende vil en række udvalgte bestemmelser i bekendtgørelsen blive gennemgået. Herefter kommenteres vejledningen.

Kommentarer til bekendtgørelsen

§2 Definitioner

Begrebet Kalenderår K-2 er kringlet beskrevet under §2.

§ 4., stk. 1 om arealer, der ikke kan få økologistøtte

Det fremgår af §4, at ansøgning om støtte ikke kan omfatte arealer, der for ansøgningsåret er registreret som beliggende inden for 3-metersbræmmer omfattet af god landbrugs- og miljømæssig stand. Hvad er begrundelsen for, at der ikke udbetales støtte til disse 3-mter bræmmer under GLM4, når der udbetales støtte til (mark)bræmmer/småbiotoper under GLM8?

§6, stk. 1 om bortfald af tilsagn i 2022

Det fremgår af høringen, at for at søge om økologisk arealstøtte i 2023 må arealet ikke være omfattet af bortfald af tilsagn om økologisk arealtilskud fra og med det tilsagnsår, der begynder den 1. september 2022. Hverken som følge af at erhverver ikke indtræder i tilsagnet for arealet, eller fordi tilsagnshaver har indgivet erklæring om, at en revision af tilsagnet ikke accepteres. Hvad er begrundelsen for, at man ikke kan få lov at søge bioordningen for økologisk arealtilskud og dermed indtræde i en ny forpligtelse pr. 1. januar 2023 på et areal, hvor det tidligere tilsagn er bortfaldet pr. 31. august 2022?

§6, stk. 2 om kombination af økologisk arealstøtte med andre bioordninger på samme areal

Det fremgår af høringen, at økologisk arealstøtte ikke kan kombineres med tilskud til ekstensivering med slæt eller tilskud til biodiversitet og bæredygtighed på samme areal. Landbrug & Fødevarer mener, at der bør være mulighed for økologistøtte for de dele af forpligtelserne, der ikke er overlappende. Fx må der gerne anvendes pesticider på arealer, der indgår i ordningen for ekstensivering med slæt. Det bør derfor være muligt at få økologistøtte også, da det i overvejende grad kompenserer pesticidfri drift.

Hvis der under bioordningerne er en begrænsning på, hvor meget en landmand må opnå i tilskud samlet set pr. ha, så bør en klar henvisning hertil fremgå.

§7, stk.2, pkt. d om betingelser for at et areal kan opnå basisstøtte

Hvordan skal det forstås, at et krav om pesticidfri dyrkning godt må være stillet i bekendtgørelse om konditionalitet, uden at det medfører, at det afskærer ansøgeren for at få økologisk arealstøtte på arealet.

§11, stk. 3 om betingelser for omlægningstillæg

Der bør kunne søges om omlægningstilskud ned til 0,01 ha, som er minimumsstørrelsen for en mark. 0,3 ha er minimumsgrænsen for den samlede ansøgning. Ellers kan små producenter ikke omlægge gradvist eller tage nye små arealer ind, som de opnår omlægningsstøtte til.

§11, stk. 6 om betingelser for omlægningstillæg

Landbrug & Fødevarer finder det meget vigtigt, at det er en forudsætning for at opnå omlægningstilskud, at arealet skal have været drevet uden økologi-certificering i en periode på mindst fem år forud for arealets aktuelle omlægningsdato. Det er vigtigt for økologiens troværdighed, at man ikke belønnes tilskudsmæssigt ved at springe ind og ud af ordningen.

§ 12. Omlægningstillæg

Krav om økologisk drift i de tre efterfølgende kalenderår er fint, men det er ikke klart om eller hvordan de tre år er omfattet af regler for force majeure, og om man i særlige og begrundede tilfælde kan undgå krav om tilbagebetaling, hvis det ikke er muligt at opfylde kravet.

§12, stk. 2 om bagatelgrænser for arealer med omlægningstillæg

Landbrug & Fødevarer bakker op om, at der indføres en bagatelgrænse på 2 ha af det samlede areal med omlægningstillæg. Landbrug & Fødevarer bakker i princippet også op om, at der indføres en bagatelgrænse på markniveau, så der er en vis fleksibilitet i forhold til mindre ændringer af markens ydergrænser, som fx etablering af vej, ladebygning eller andet. For store marker er 20% dog en høj tærskel, da det i praksis vil betyde, at man for en mark på 50 ha kan tilbagelægge 10 ha efter 2 år uden at man skal tilbagebetale omlægningstillægget. L&F vil derfor opfordre til, at grænsen på markniveau sættes til 10 pct. L&F bakker desuden op om, at det tilbagelagte areal opgøres summarisk fra år til år.

§ 15. Frugt/bær-tillæg

Der bør være krav om at planter af valnød og kastanje er podede og har sikkerhed for produktion og sortsæghed.

Kommentarer til vejledningen

1.2. Hvor stort er tilskuddet? (side 5-6)

Det fremgår af tabellen øverst på side 6 i vejledningen, at tillægget for reduceret kvælstoftilførsel er på 500 kr. Det er en fejl, der bør rettes til 650 kr.

2.4 Størrelseskrav til det ansøgte areal (side 7) + 9.1. Kriterier for at opnå tilskud (side 23)

Størrelseskravet for de tillæg, der ikke omfatter hele bedriften, men praktiseres på markniveau (omlægningstillæg og frugt- og bærtillæg) bør være 0,01 ha.

2.8 Krav om arealtype (side 9)

Det fremgår af afsnittet, at du kan søge økologisk arealstøtte til småbiotoper, der er anmeldt under grundbetaling og GLM 8. Gælder det også omlægningstillæg og N-tillæg?

3.1. Kan jeg søge omlægningstillæg til mit areal

Det bør tilføjes, at der ikke kan søges omlægningstillæg til en mark, der er påbegyndt omlægning i perioden 2. januar til 1. september 2021, hvis der søgt om ØA-LDP basistilsagn med virkning fra 1. september 2021.

Generelt vil det være nyttigt med et par eksempler, der supplerer afsnit 3.1.

3.5 Bagatelgrænse for tilbagebetaling (side 11)

Se bemærkning til §12, stk. 2 om bagatelgrænser for arealer med omlægningstillæg ovenfor.

5.1. Om krav til arealer for at opnå frugt- og bærtillæg (side 13)

Det fremgår af teksten, at frugt- og bærareal, hvor der f.eks. også holdes fjerkræ eller grise, er berettiget til udbetaling af frugt- og bærtillæg, hvis hovedformålet med arealet er produktion af frugt, bær og nødder. Hvis fjerkræ- eller griseproduktion er formålet, kan det så falde ind under definitionen på skovlandbrug?

5.2. Du skal opfylde et minimumsplantetal

Der opstilles meget specifikke regler for frugt- og bærtillæg. Det er helt afgørende, at der arbejdes med tolerancer/bagatelgrænser, så landmændene ikke straffes for mindre og ubetydelige afgivelser.

5.4. Om blanding af flere afgrøder på samme mark, der skal modtage frugt- og bærtillæg (side 14)

Det fremgår af teksten, at der skal anmeldes en hovedafgrøde på hver mark, selvom du har flere frugt- og bærafgrøder på samme tid. Der omtales et eksempel, hvor ansøger har både surkirsebær og æbler, og her skal ansøger have mindst 300 surkirsebærtræer pr. ha eller mindst 400 æbletræer pr. ha. Vil det sige, at man skal regne plantetætheden ud for arealet i de rækker, hvor der står æbler. Eller er det markens bruttoareal, der tages udgangspunkt i selvom æblerne ikke står over det hele. Det er vigtigt, at reglen er til at forstå, ikke bliver unødigt detaljeorienteret. Det skal være til at håndtere i praksis.

5.5. Skovlandbrug (Side 15)

Det fremgår af vejledningen, at skovlandbrug er arealer, hvor du dyrker frugt, bær eller nødder i kombination med mindst én anden afgrøde. Fx omdriftsafgrøder eller græs. Der mangler mulighed for at det kan være andet. Fx pil eller poppel. Der mangler også et scenarie, hvor skovlandbrug kan håndteres, hvor "hovedafgrøden" er husdyr, og vedplanter er sekundær produktion.

6. Arealer, hvor du ikke kan søge økologisk arealstøtte (side 16) + 9.1. Kriterier for at få tilskud (side 22)

Se kommentar til §6. stk. 2

6.3 Arealreguleringer, fredninger mv. (side 17)

Det er helt afgørende for ansøgerne, at der er et retvisende og opdateret kortgrundlag at tage udgangspunkt i.

6.4. §3-arealer (side 18)

Registrering af arealer på § 3-kortlaget på Danmarks miljøportal er alene en vejledende registrering. Det er problematisk, at der kan være fejl i det vejledende kort over § 3 registreringer, som anvendes i ansøgningsprocessen.

6.5. 3 meter-bræmmer (side 18)

Hvad er begrundelsen for, at der ikke udbetales støtte til 3 meter-bræmmer under GLM4, når der udbetales støtte til (mark)bræmmer/småbiotoper under GLM8?

8.3. Du skal udfylde og indsende gødningsregnskabet (side 20) og 8.4. Kvælstofloftet kan blive reduceret yderligere (side 21)

Der bør her indsættes et link til bilag 2 i bekendtgørelsen om kontrol og administrative sanktioner for visse tilskudsordninger, da bilaget regulerer "Vægtningfaktorer for tilskud til økologisk arealstøtte". Der bør også generelt indsættes en link til bilaget under afsnit 9 om kontrol i vejledningen.

Landbrug & Fødevarer mener i den forbindelse af der i bilag 2 om vægtningsfaktorerne bør indføres en kategori, der hedder "for sent indsendt gødningsregnskab", der ikke vægtes med en faktor 1 men i stedet højst med en faktor 0,25 ligesom "ukorrekt udfyldt"

Den kategori mangler fortsat mellem "ikke indsendt" (1) og "ukorrekt udfyldt" (0,25).

9.1. Kriterier for at få tilskud

Det er i den eksisterende flerårige økologisk arealtilskudsordning ikke et krav, at du søger om grundbetaling. Men du skal opfylde betingelserne. Det ændres for økologisk arealstøtte, Hvad er begrundelsen for at det ikke er nok, at det er støtteberettiget til grundbetaling under økologisk arealstøtte?

10.1 Svig med og misbrug af tilskud (side 24)

Det fremgår af vejledningens afsnit 10.1 om svig med og misbrug af tilskud, at svig bl.a. defineres som "du lever ikke op til en oplysningspligt". Det er vel ikke i sig selv svig, hvis man ikke lever op til en oplysningspligt?

Det fremgår af vejledningen, at "du skal føre tilsyn med opgaver, som du som tilskudsmodtager får løst af en tredjepart, f.eks. en konsulent. Gør du ikke det, kan det få konsekvens for dit tilskud, selvom det ikke er dig, der har løst opgaven".

Hvilket lovgrundlag henvises der til her? Hvad er "konsekvens"? Er der med ny landbrugspolitik lavet om på den grundlæggende ansvarsfordeling mellem ansøger og konsulent? Hvad indebærer det helt præcist for ansøgeren, at vedkommende skal føre tilsyn med opgaver, som du får løst af fx en konsulent?

10.5. Hvis du vil klage over en afgørelse fra os (side 25)

Der står: "Du vil stort set altid kunne klage..." Det er for upræcist. Hvor er der begrænset klageadgang over afgørelser?

Der bør laves en henvisning i afsnittet til Miljø- og Fødevarerådnets klageportal. Den gennemsnitlige klagesagsbehandlingstid bør anføres. Det er for klager vigtigt, at der er en hurtig og effektiv håndtering af klager. Det er også vigtigt, at der er mulighed for opsættende virkning og at det fremgår tydeligt, hvornår det er tilfældet.

11.2 Retsgrundlag, henvisning til EU-regler

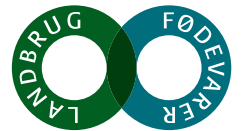
Der bør i vejledningen også henvises til de gennemførelsesforordninger, der bl.a. regulerer kontrol af økologisk arealstøtte.

Bilag 3: Sammenligning mellem bioordningen økologisk arealstøtte og den flerårige tilsagnsordning økologisk arealtilskud

Det er godt med en sammenlignende tabel over de to økologiske arealordninger, som en landmand kan have på samme tid på bedriften.

I lyset af at der er flere ordninger på samme tid, og at det er et krav, at ansøger anmelder sine tilsagnsarealer årligt i tilsagnsperioden, så er det vigtigt, at der er en klar rettidig påmindelse til de berørte landmænd. Flere samtidige ordninger øger kompleksiteten og risikoen for fejl.

Landmænd skal ikke længere indsende producentskifteerklæringer for arealer, hvor der ansøges om økologisk arealstøtte. Ansøgere skal dog fortsat anmelde producentskifte til jordbrugskontrol vedr. økologi. Der skal også producentskiftes for eksisterende tilsagn. De flere samtidige ordninger

og forskellige krav øger også kompleksiteten og risikoen for fejl på dette område. Også her er en klar kommunikation og påmindelse til ansøgerne vigtig.

Krav om slåning eller afgræsning er forskelligt alt efter om økologens græsarealer er med ny økologisk arealstøtte eller fortsat flerårigt økologisk arealtilskud. Også her er klar kommunikation og påmindelse til ansøgerne vigtig.

Ønske om nyt bilag:

Det vil være godt med en liste med afgrødekoder, som ikke er forenelige med støtte under kapitel 6, som svarer til tabel A og B i vejledning om ØA-LDP.

Med venlig hilsen

Mette Trudsø Kruse

Chefkonsulent

EU & Frø

M +45 3058 2153

E mtk@lf.dk